

Referanser: KM 05/16, KM 07/17, KR 53/17, KR 54/17, KR 60/17, KR 11/18,

Arkivsak: 17/05022-19

Saksdokumenter:

Vedlegg 1 KM 13-18 KR 53-17 Budsjett 2018 for rettssubjektet Den norske kirke.docx

Vedlegg 2 KM 13-18 KR 54-17 Statsbudsjettet 2019 – Satsingsområder og ressursbehov for Den norske kirke.docx

Kirkemøtets fordeling av midler for 2019 og orientering om budsjett for 2018

Sammendrag

Saken gjelder orientering om fordeling av midler for 2018 og fordeling av statstilskuddet til Den norske kirke for 2019, og er en oppfølging av:

- Kirkemøtets budsjettreglement, jf. KM sak 05/16
- Kirkemøtets fordeling av midler for 2018, jf. KM sak 07/17
- Kirkerådets oppfølging av vedtakene gjennom Kirkerådets budsjettvedtak for 2018, jf. KR sak 53/17 Budsjett 2018 for rettssubjektet Den norske kirke og de sentralkirkelige råd
- Kirkerådets vurdering av ressursbehov og satsinger for 2019, jf. KR sak 54/17

Kirkemøtet skal for 2019 fastsette rammene for de ulike gruppene i budsjettreglementet:

- Tilskuddsgruppe 1 Kirkerådet, Bispemøtet, bispedømmerådene, rettssubjektsnivået og trosopplæring, diakoni og undervisning
- Tilskuddsgruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner
- Tilskuddsgruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål.

Rammetilskuddet til Den norske kirke for 2019 blir først kjent etter at statsbudsjettet for 2019 blir vedtatt i Stortinget i desember 2018. Kirkemøtets vedtak gjøres i forkant av Stortingets vedtak om statsbudsjettet for 2019. Selv om rammene for tilskuddet til Den norske kirke ikke er kjent, vil Kirkemøtets vedtak om budsjettet for 2019 skape forutsigbarhet omkring struktur, rammer og prioriteringer i budsjettet og for Kirkerådets vedtak om budsjettet for 2019. Det følger av budsjettreglementet vedtatt i sak KM 05/16 at Kirkerådet har anledning til å omdisponere midler både innen og mellom tilskuddsgruppene.

I årsberetningen for 2017 vil Kirkerådet orientere Kirkemøtet om resultatet av regnskapet. Det er første gang etter virksomhetsoverdragelsen at Kirkemøtet får en samlet orientering om økonomien i rettssubjektet Den norske kirke.

Kirkemøtets vedtak i KM sak 07/17 *Kirkemøtets fordeling av midler for 2018 og orientering om budsjett for 2017* om å utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO er behandlet av Kirkerådet. Kirkerådets tilrådning til Kirkemøtet er at det ikke vedtas eventuelle kutt i tilskuddet i 2018 og 2019 før det er gjennomført en grundig evaluering av KIFO sin virksomhet.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om budsjett 2018 til orientering.
2. Kirkemøtet tildeler rammetilskuddet i 2019 etter følgende kriterier:

Tilskuddsgruppe 1:

1A Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, KUN og Svalbard kirke

- Kirkemøtet avsetter en felles ramme til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene og KUN. Rammens størrelse er det som er igjen av den statlige bevilgningen når bevilgningen under pkt. 1B-3 er trukket ut.
- Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som for 2018.
- Av rammen avsettes det kr 10 000 000 til strategiske satsinger under forutsetning av at midler til prestestillinger ikke reduseres.
- Øvrige midler fordeles mellom Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene ved at fordelingsnøkklene fra 2018 videreføres.
- Bevilgning til Svalbard kirke er øremerkede midler og beløpet avhenger av tilskuddets størrelse.

1B Tilskudd til trosopplæring, diakoni og undervisning i menighetene

Kirkemøtet avsetter en ramme på kr 445 721 000. Prisjustering for 2019 vurderes i forhold til tildelt rammetilskudd på samme måte som i 2018.

Tilskuddsgruppe 2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 11 000 000.

Tilskuddsgruppe 3: Andre institusjoner og kirkelige formål

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 25 000 000, inkludert mulig prisvekst.

3. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om at tilskuddet til KIFO ikke reduseres i 2018 og 2019 til orientering.
4. Kirkemøtet tar til orientering Kirkerådets initiativ til at det igangsettes en evaluering av KIFO i samarbeid med KIFO's styre og hovedsamarbeidsparter som grunnlag for å vurdere utviklingen av grunntilskudd til KIFO.

Saksorientering

Orientering om budsjett for 2018 for rettssubjektet Den norske kirke (Dnk)

I forslaget til statsbudsjettet for 2018 ble det gitt et tilskudd til Dnk på kr 1 991 100 000. Etter behandlingen av statsbudsjettet i Stortinget, ble tilskuddet økt med ytterligere kr 51 000 000, slik at det samlede tilskuddet til Dnk på kr 2 042 100 000. Kr 20 000 000 av de økte midlene er øremerket forberedelse til gjennomføringen av kirkevalget i 2019. Kr 1 mill er øremerket stilling som fengselsprest i Borg bispedømme. De resterende midlene på kr 30 mill fordeles likt på alle tilskuddsgruppene og på rettssubjektskostnader i tråd med Kirkerådets vedtak i KR sak 53/17. Det samlede beløpet til fordeling i 2018 utenom midlene til valg og fengselsprest er kr 2 021 100 000. I tillegg mottar rettssubjektet Dnk totalt kr 40 800 000 i Ovf-midler. Av disse går kr 15 300 000 mill til IKT-kostnader og kr 25 500 000 til tilskuddsmidler til Dnk.

Etter Stortingets vedtak om statsbudsjettet for 2018 er det i tillegg gitt øremerket tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser og Svalbard kirke. Da dette er øremerkede midler til særskilte formål, omtales de ikke i denne saken.

Kirkemøtet 2017 drøftet fordeling av rammetilskuddet for 2018 i KM sak 07/17, og gjorde følgende vedtak:

1. *Kirkerådets vedtatte budsjett for 2017 tas til orientering.*
2. *Kirkemøtet fordeler rammetilskudd for 2018 på følgende måte, under forutsetning av at tilskuddet til Den norske kirke opprettholdes på dagens nivå justert for pris- og lønnsvekst:*

Tilskuddsgruppe 1: Den norske kirke:

1A Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, KUN og Svalbard kirke

- *Kirkemøtet avsetter en felles ramme til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene og KUN. Rammens størrelse er det som er igjen av den statlige bevilgningen når bevilgningen under pkt. 1B til gruppe 3 er trukket ut.*
- *Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som for 2017.*
- *Av rammen avsettes det kr 10 000 000 til strategiske satsinger under forutsetning av at midler til prestestillinger etter justering for lønnsvekst ikke reduseres.*
- *Resterende midler fordeles mellom Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene ved at fordelingsnøkklene fra 2017 videreføres.*
- *Bevilgning til Svalbard kirke er øremerkede midler og beløpet avhenger av tilskuddets størrelse.*

1B Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål (diakoni, undervisning, domkirker og kirkemusikk)

Kirkemøtet avsetter en ramme på kr 444 300 000. Prisjustering for 2017 og 2018 vurderes i forhold til tildelt ramme.

Tilskuddsgruppe 2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 11 000 000.

Tilskuddsgruppe 3: Andre institusjoner og kirkelige formål

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 25 000 000

3. *Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO og vurdere redusert støtte fra budsjettåret 2018. Saken forelegges Kirkemøtet 2018.*

Komiteen hadde følgende merknader:

1. *Komiteen konstaterer at statstilskuddet ved virksomhetsoverdragelsen ikke fullfinansierer virksomheten. Komiteen er bekymret for at midlene ikke er tilstrekkelige til å opprettholde en landsdekkende folkekirke på dagens nivå.*
2. *Komiteen forventer at staten fullfinansierer virksomhetsoverdragelsen ved å øke egenkapitalen til et forsvarlig nivå på minimum 400 mill kr. Et slikt nivå tilsvarer 20% av driftsbudsjettet.*
3. *Ved budsjettøkninger eller budsjettkutt, tilstrebes likebehandling mellom budsjettgruppe 1A og 1B.*

4. Komiteen viser til merknader til KM sak 05/16 og 18/16. For å sikre forutsigbar satsing på ungdomsdemokratiet må det settes av midler både i Kirkerådets og bispedømmerådernes budsjetter.

5. Komiteen drøftet Kirkemøtets rolle i framtidige budsjettsaker. Det er planlagt ett Kirkemøte i året, og ut fra dette er det naturlig at Kirkerådet fordeler budsjettmidlene etter de retningslinjene som Kirkemøtet har vedtatt. Kirkemøtet skal vedta ramme på budsjettgruppenivå, og det er Kirkerådet som skal vurdere fordeling innenfor budsjettgruppene. Forslag på Kirkemøtet som har økonomiske konsekvenser, må vurderes av Kirkerådet innenfor de gjeldende budsjetttrammene.

Komiteen er opptatt av at arbeidet med justeringer av fordelingsnøkklene i gruppe 1 prioriteres. Endringer kan først gjennomføres når det foreligger en oversikt over ressursituasjonen i det nye rettssubjektet. En slik oversikt vil foreligge når regnskapet for 2017 er avsluttet. Forslaget til endringer bør etter komiteens vurdering utarbeides av en bredt sammensatt gruppe.

6. Plassering av virksomheter og enheter i de ulike budsjettgruppene bør gjennomgås i revideringen av Kirkemøtets budsjettreglement i 2019.

7. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i Den norske kirke har komiteen drøftet muligheter for omprioriteringer. Komiteen ber Kirkerådet utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO og vurdere redusert støtte fra budsjettåret 2018. Saken forelegges Kirkemøtet 2018.

8. Den norske kirke har innenfor nåværende rammebevilgning ikke midler til å gjennomføre valg. Komiteen har merket seg at det ikke bevilges statlige midler til kirkevalget 2019 før i statsbudsjettene 2018 og 2019. Komiteen ber om at Kirkerådet følger opp saken.

9. Komiteen mener det ikke er kirkens ansvar å finansiere lønnskostnadene til de embetsmennene som reserverte seg mot å gå over til det nye rettssubjektet. Midlene som er holdt tilbake av staten, bør tilfalle kirken.

Kirkerådets vedtak om fordeling av midler i 2018 i KR sak 53/17 er vedlagt. Kirkerådet fikk i revidert budsjett 2017 bevilget kr 4,8 mill. Dette tilsvarer det beløp som staten holdt tilbake til dekning av lønnskostnadene for embetsmennene som reserverte seg mot å gå over til det nye rettssubjektet.

Fordeling av midler for 2019

På samme måte som Kirkemøtet 2017 gjorde for 2018, er det Kirkemøtet 2018 som fastsetter budsjetttrammene for 2019 for de ulike tilskuddsgruppene i samsvar med budsjettreglementet:

- Tilskuddsgruppe 1 gjelder Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, rettssubjektsnivået og trosopplæring, diakoni og undervisning
- Tilskuddsgruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner
- Tilskuddsgruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål.

Tilskuddsgruppe 1 Den norske kirke

Tilskuddsgruppe 1A: Bevilgning til Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, KUN og Svalbard kirke

Størrelsen på det statlige tilskuddet til rettssubjektet Den norske kirke er ikke kjent for 2019 før høsten 2018 når statsbudsjettet blir klart. Kirkemøtet kan derfor ikke ta stilling til størrelsen på bevilgningen.

Kirkemøtet skal for 2019 ta stilling til fordelingen i tilskuddsgruppe 1B og tilskuddsgruppene 2 og 3. Det som ikke fordeles av rammen til disse tilskuddsgruppene er igjen til fordeling til tilskuddsgruppe 1A, og skal finansiere driften av bispedømmerådene, Kirkerådet, Bispemøtet og felleskostnader for alle enhetene på rettssubjektsnivå.

Kirkerådet har fattet vedtak i sak KR 64/17 om å tilrå at Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta en virksomhetsoverdragelse av KUN fra rettssubjektet Den norske kirke til VID vitenskapelig høgskole. Tidspunkt for overdragelsen er ennå ikke fastsatt, men Den norske kirke vil fortsatt gi tilskudd til virksomheten ved KUN. Saken er lagt frem for Kirkemøtet i sak KM 12/18.

Bevilgningen til Svalbard kirke er øremerkede midler fra Justisdepartementet over det såkalte «Svalbard-budsjettet». De øremerkede midlene til tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser er bevilget fra Kulturdepartementet. Det samme gjelder øremerkede midler til fengselsprest i Borg bispedømme. Kirkemøtet og Kirkerådet skal derfor ikke ta stilling til størrelsen på disse tilskuddene.

Tilskuddsgruppe 1B: Bevilgning til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk

Denne rammen gjelder i all hovedsak tilskuddsmidler til menighetene, og har vært fordelt på følgende måte fra budsjettåret 2014 (avrundet til hele 1000):

<i>Tilskudd til trosopplæring, diakoni og undervisning og kirkemusikk</i>	<i>Budsjett 2014</i>	<i>Budsjett 2015</i>	<i>Budsjett 2016</i>	<i>Budsjett 2017</i>	<i>Budsjett 2018</i>	<i>Budsjett 2019</i>
Trosopplæring	290 979	296 916	302 900	302 122	310 431	310 432
Oslo og Nidaros domkirke	5 000	5 000	5 000	5 000	5 138	5 137
Diakoni, undervisning og kirkemusikk	131 120	133 795	136 400	136 400	140 151	140 152
Sum tilskudd	427 099	435 711	444 300	443 522	455 720	455 721

Tabellen viser at det ikke har vært reell vekst i tildelingene til tilskuddsgruppen etter 2014 utover justering for lønns- og prisstigning.

Tilskuddsgruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner

I samsvar med Kirkemøtets budsjettreglement jf. sak KM sak 07/17 skal tilskuddene til internasjonale og økumeniske organisasjoner finansieres av Den norske kirke. Kirkemøtet skal vedta en ramme for denne gruppen, og som Kirkerådet disponerer til følgende formål:

- Økumeniske kontingenter
- Utgifter til generalforsamlinger i internasjonale økumeniske organisasjoner
- Støtte programmer i økumeniske organisasjoner som Den norske kirke er medlem av, f.eks. Kirkens Verdensråd og Det lutherske verdensforbund
- Støtte til samarbeid med søsterkirker

Kirkemøtet 2017 vedtok at rammen for denne tilskuddsgruppen skulle være kr 11 000 000 i 2018 (KM sak 07/17). På grunn av manglende pris- og lønnsvekstjustering av rammetilskuddet i 2017, ble bevilgningene til tilskuddsgruppe 1A prioritert, og rammen for tilskuddsgruppe 2 ble justert ned til kr 10 000 000 i samsvar med reglene i budsjettreglementet om omdisponering av midler mellom tilskuddsgruppene. Kirkerådet anbefaler imidlertid at Kirkemøtet opprettholder rammen på inntil kr 11 000 000 til denne gruppen for 2018.

Tilskuddsgruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål

Tilskudd til denne gruppen benyttes til lønns-, pensjons- og driftskostnader i de virksomhetene som tidligere mottok øremerkede midler over statsbudsjettet. Virksomhetene som får støtte er Døvekirken, KABB (Kristent arbeid blant blinde), KIFO (Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning), Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep og Bibelselskapets arbeid med samisk bibeloversettelse.

Tilskuddet er avgjørende for å løse de oppgavene virksomhetene har i dag. Virksomhetene er små og sårbare, men fyller alle viktige kirkelige funksjoner. Dersom tjenestene faller bort, er det få andre muligheter til ekstern finansiering av virksomhetene.

Tilskuddet har vært gitt med følgende fordeling fra budsjettåret 2014 (avrundet til hele 1000):

<i>Tilskudd til andre institusjoner og kirkelige formål</i>	<i>Budsjett 2014</i>	<i>Budsjett 2015</i>	<i>Budsjett 2016</i>	<i>Budsjett 2017</i>	<i>Budsjett 2018</i>
Døvekirken	10 590	10 806	11 030	11 030	11 334
Kristent arbeid blant blinde	320	328	335	335	344
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning	6 250	6 379	6 500	6 500	6 680
Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	2 820	2 872	2 930	3 980	4 090
Bibelselskapet, Samisk bibeloversettelse	1 600	1 637	1 670	1 670	1 716
Sum tilskudd	21 580	22 022	22 465	23 515	24 164

Tabellen viser at det ikke har vært reell vekst i bevilgningene etter 2014 utover justering for lønns- og prisstigning. Rammen til Ressurssenteret ble i 2017 økt med kr 1 050 000 fordi midler som tidligere er bevilget av Ovf-midlene fra Kirkerådet og bispedømmerådene på kr 850 000 (i tråd med KR 24/15) er lagt til rammen sammen med prosjektmidler fra trosopplæringen på kr 200 000.

Ressurssenterets virksomhet vil etter 20 års virksomhet i 2017 evalueres i 2018.

Kirkemøtet vedtok i KM sak 07/17 at Kirkerådet skulle utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO og vurdere redusert støtte fra budsjettåret 2018, og at vurderingen skulle legges frem for Kirkemøtet. Kirkerådets vurdering er at arbeidet med å utrede konsekvenser av kutt i tilskuddet til KIFO krever en større og grundigere prosess. Kirkerådet mener at det bør foreligge en grundig vurdering og evaluering av KIFOs rolle og funksjon, og Kirkerådet ser det som mest hensiktsmessig at en konsekvensutredning skjer i samarbeid med KIFOs styre og samarbeidspartnere. Kirkerådets tilrådning til Kirkemøtet er derfor at det ikke vedtas kutt i tilskuddet i 2018 og 2019 før det er gjennomført en grundig evaluering av KIFO sin virksomhet.

En vurdering av tilskuddet til KIFO vil også inngå i vurderingen av Kirkemøtets budsjettreglement og plassering av tilskuddsmottakere i budsjettreglementet som skal legges fram for Kirkemøtet i 2019. Vurderingen av kutt i tilskuddet til KIFO omtales senere i denne saken.

Kirkerådet anbefaler at Kirkemøtet opprettholder rammen for tilskuddsordningen også i 2019 i samsvar med budsjettreglementet.

Mulighet for omdisponering

Kirkerådet gis fullmakt til å omdisponere både innenfor og mellom grupper dersom budsjettsituasjonen samlet viser behov for det. Det følger av budsjettreglementets § 6 *Disponeringsfullmakter* hvor det står følgende:

Kirkemøtets vedtatte budsjett kan ikke overskrides eller brukes til andre formål enn bestemt av Kirkemøtet, med følgende unntak: Dersom inntektene blir høyere enn budsjettet, kan merinntekten benyttes fullt ut av hver enhet.

Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til formål under samme gruppe.

Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.

Ubrukte budsjettmidler for de enkelte virksomhetene kan overføres til neste budsjettår. Overskridelser må dekkes inn i fremtidige budsjetter.

Vurdering av kutt i tilskuddet til KIFO

Kirkemøtet vedtok i KM sak 07/17 om Kirkemøtets fordeling av midler for 2018 og orientering om budsjett for 2017, følgende:

Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO og vurdere redusert støtte fra budsjettåret 2018. Saken forelegges Kirkemøtet 2018.

Komiteen hadde følgende merknad:

På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i Den norske kirke har komiteen drøftet muligheter for omprioriteringer. Komiteen ber Kirkerådet utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO og vurdere redusert støtte fra budsjettåret 2018. Saken forelegges Kirkemøtet 2018.

På bakgrunn av Kirkerådet vurdering, ble følgende vedtak fattet i KR sak 60/17:

Kirkerådet drøftet konsekvenser av kutt i tilskuddet til KIFO og ber direktøren fremme saken til ny behandling på Kirkerådets møte i januar 2018. På bakgrunn av de vurderinger Kirkerådet har gjort fremmes det i januar en innstilling til Kirkemøtet.

Kirkerådet ber også styret i KIFO om en vurdering av denne saken innen 5. januar 2018.

Et eventuelt kutt i tilskuddet til KIFO skal ikke ha innvirkning på budsjettåret 2018.

Kirkerådet gjorde en ytterligere vurdering i samsvar med vedtaket om et eventuelt kutt i tilskuddet til KIFO (KR 11/18):

Kirkerådet har i flere år gitt tilskudd til KIFO på omtrent på samme nivå som det Kulturdepartementet ga før virksomhetsoverdragelsen. I 2017 var tilskuddet på kr 6 500 000. Målsettingen med tilskuddet er å bidra til drift av instituttet, og i tildelingsbrev har det de senere år vært vanlig å legge inn bestilling av oppdrag. I 2015 og 2016 var ble KIFO bedt om å evaluere kirkevalgene.

Etter Kirkemøtets vedtak i 2017, har Kirkerådet igangsatt et arbeid med å vurdere hvilke konsekvenser det vil ha dersom en skulle redusert eller fjernet hele grunntilskuddet til KIFO. Kirkerådet har også hatt flere møter med representanter for ansatte og styre i KIFO.

Kirkerådet har kommet til at arbeidet med å utrede konsekvenser av kutt i tilskuddet til KIFO krever en større og grundigere prosess. Dels bør det foreligge en grundig vurdering og evaluering av KIFOs rolle og funksjon. Kirkerådet anser det også som tjenlig at en konsekvensutredning også kan skje i samarbeid med KIFOs styre og samarbeidspartnere. Kirkerådet gjør også en generelle gjennomgang av alle tilskudd som blir tildelt eksterne tilskuddsmottakere. En vurdering av tilskudd til KIFO vil inngå i dette arbeidet.

Etter en samlet vurdering har Kirkerådet konkludert med at det ikke anbefales kutt i tilskudd til KIFO for årene 2018 og 2019, men at det i denne perioden blir igangsatt en grundigere vurdering av tilskuddet. Det vises her også til KIFOs brev av 5. januar 2018 hvor styret i KIFO uttrykker:

For å bidra til å kartlegge mulighetsbetingelsene, vurderer styret å få foretatt en nærmere utredning og vurdering av KIFO.

Kirkerådet imøteser en slik nærmere utredning og vurdering av KIFO.

Med utgangspunkt i denne vurderingen, og det tidligere vedtaket som Kirkerådet fattet i desember, ble det fattet nytt vedtak om eventuelt kutt i tilskuddet til KIFO i KR sak 11/18:

- 1. Kirkerådet viser til Kirkemøtets vedtak om å vurdere kutt i grunntilskuddet til KIFO og konkluderer med at det ikke foreslås nedskjæringer på tilskudd til KIFO for 2018 og 2019.*
- 2. Kirkerådet tar initiativ til at det igangsettes en evaluering av KIFO i samarbeid med KIFO's styre og hovedsamarbeidsparter som grunnlag for å vurdere utviklingen av grunntilskudd til KIFO.*
- 3. Denne saken inngår i saken om Statsbudsjettet 2019 til Kirkemøtet 2018, KM sak 13/18.*

Kirkerådet tilrår med utgangspunkt i de vurderingene som er gjort om et eventuelt kutt i tilskuddet til KIFO at Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak til orientering.

Økonomiske/administrative konsekvenser

2017 har vært det første året Den norske kirken har vært et selvstendig rettssubjekt. KUD ga et samlet tilskudd til rettssubjektet Den norske kirke på kr 2 014 207 000 i 2017. I 2018 er samlet tilskudd fra KUD til Den norske kirke på i alt kr 2 042 100 000.

Regnskapet for 2017, etter det første året som selvstendig virksomhet, vil for første gang vise en samlet oversikt over den økonomiske situasjon for det nye rettssubjektet. Samkjøring av 15 regnskapsenheter med 11 bispedømmeråd, Kirkerådet, Bispemøtet, KUN og Svalbard kirke til ett felles system med nye rutiner, og overgangen fra kontantprinsipp til regnskapsprinsipp har vært utfordrende, men regnskapet for 2017 viser at virksomheten samlet sett drives godt innenfor vedtatte budsjettammer.

Kirkemøtets budsjettreglement skal vurderes og vedtas på nytt i 2019. I 2019 vil det foreligge resultat fra to års regnskap. Dette vil gi betydelig bedre styringsinformasjon enn det som foreligger i dag. På Kirkemøtet i 2019 skal det også behandles egen sak om justering av fordelingsnøkklene mellom bispedømmerådene.

Etter overgangen til regnskapsprinsippet fra 2017 er det flere nye kostnader for Den norske kirke som tidligere har vært finansiert av staten, som nå må dekkes av rammene til det nye rettssubjektet. Den største nye kostnaden er pensjonspremie. Medlemskapet i Statens pensjonskasse videreføres i første omgang ut året 2020. Den årlige pensjonspremien er beregnet utfra flere parametere som ansattes lønnsnivå og alder, rentenivå på kapital og levetidsberegninger i de ulike aldersgrupper. Arbeidstakernes uttak av avtalefestet pensjon (AFP) påvirker også en betydelig del av premien. Pensjonskostnadene vil derfor variere fra år til år og er en av kostnadene for Den norske kirke som det hefter størst risiko ved. Kirkerådet har imidlertid jevnlig kontakt med Statens Pensjonskasse for å følge utviklingen i pensjonskostnadene.